

EUrban Water
Aid Project

CRO	HUN	2016
SRB	SVK	2017

LAYMAN'S REPORT

IMPROVING CIVIL PROTECTION RESPONSE
TO FLOOD RELATED DISASTERS

WWW.EUWA2016.ORG

Financed by the European
Commission's Humanitarian Aid
and Civil Protection department

Uvod

Uvod u projekat

Kao odgovor na poziv za predloge projekata za prevenciju i pripremu koji je objavila Glavna uprava za evropsku civilnu zaštitu i operacije humanitarne pomoći (engl. Directorate General for European Civil Protection and Humanitarian Aid Operations, DG ECHO) 2015. godine, Mađarska, Slovačka, Hrvatska i Srbija su odlučile da podnesu prijavu za bespovratnu pomoć gde projektom rukovodi Nacionalna glavna uprava za upravljanje prirodnim katastrofama u Mađarskoj. S obzirom na to da svakoj od četiri države prete poplave i da su tokom proteklih godina bile svedoci i doživele teško razaranje izazvano poplavama, ne iznenađuje to što su poplave izbor teme za projekat zajedničke pripreme i prevencije.

Na osnovu ugovora o bespovratnoj pomoći, pet Partnera u projektu iz četiri države trebalo je da organizuju radionice i sastanke u cilju pripreme za Sveobuhvatnu vežbu (engl. Full Scale Exercise, FSE), gde bi simulirali zajednički odgovor za scenario u kome bi reka Tisa plavila i u kome je potrebna momentalna višenacionalna i višemodularna pomoć.

Partneri u projektu

Nacionalna glavna uprava za upravljanje prirodnim katastrofama u Mađarskoj (engl. National Directorate General for Disaster Management of Hungary, NDGDM) bila je lider ili rukovodilac projekta EUrban WaterAid. Glavna misija NDGDM-a je sprečavanje prirodnih katastrofa u ulozu organa; sprovođenje operacija spasavanja u okviru civilne zaštite; organizovanje i kontrola aktivnosti zaštite; otklanjanje negativnih posledica hitnih slučajeva i sprovođenje rekonstrukcije i rehabilitacije. Registrovani mađarski Tim za urbanu potragu i spasavanje u teškim uslovima (engl. Heavy Urban Search and Rescue (H-USAR)) HUNOR takođe se nalazi pod komandom NDGDM-a.

Budimpeštanski vodovod (engl. Budapest Waterworks, BWW) bio je uključen u pripremu prijave za bespovratnu pomoć i projekta od samog početka. BWW, koji radi već 149 godina, održava dugu vezu sa NDGDM jer je kompanija odgovorna za dopremanje vode u hitnim slučajevima u Mađarskoj i poseduje značajno iskustvo u međunarodnim misijama humanitarne pomoći kroz svoju jedinicu Hungarian Water Aid Unit (HWAU), registrovani modul za pročišćenje vode (engl. Water Purification, WP) u okviru mehanizma EUCP.

Vatrogasna i spasilačka služba Republike Slovačke (engl. Fire and Rescue Service of the Slovak Republic, FRS) odgovorna je za upravljanje organizacijom vatrogasnih službi u Slovačkoj. FRS reaguje na požare, spasavanja tokom prirodnih katastrofa i druge incidente i ona je odgovorna za rad

modula pumpanja visokog kapaciteta (engl. High Capacity Pumping, HCP), pročišćenje vode (engl. Water Purification, WP) i urbanu potragu i spasavanje u srednje teškim uslovima (engl. Medium Urban Search and Rescue, M-USAR) registrovanih u Slovačkoj.

Državna uprava za zaštitu i spasavanje (engl. National Protection and Rescue Directorate, DUZS) Hrvatske je vodeća organizacija za zaštitu i spasavanje ljudi, svojine i životne sredine u Republici Hrvatskoj. DUZS je nezavisna, profesionalna i administrativna organizacija čiji je zadatak priprema planova i upravljanje operativnim snagama, kao i koordinacija aktivnosti svih učesnika u okviru sistema zaštite i spasavanja.

Beogradski vodovod i kanalizacija (engl. Belgrade Waterworks and Sewerage, BVK) iz Srbije je komunalno preduzeće iz Beograda. Međutim, kao najveći od pružaoca tih usluga u Srbiji i jedini u državi koji može da pruži pomoć drugim regionima u slučaju potrebe, BVK ima zakonski zadatak da pruži pomoć u vidu snabdevanja vodom drugih opština i pogođene populacije u slučaju poplava ili drugih prirodnih katastrofa kod kojih dolazi do oštećenja ili poremećaja snabdevanja vodom.

Preambula

Poplave koje izaziva Tisa

Poplave nesumnjivo predstavljaju najčešću opasnost u životnoj sredini u Centralnoj Evropi zbog ogromne geografske distribucije rečnih poplavnih ravnica i niskih obalnih oblasti. To je takođe i najskuplja vrsta prirodne katastrofe u regionima i svetu jer se štete računaju u stotinama milijardi evra. Poplave mogu da dovedu do smrtnih slučajeva, selidbe ljudi, oštećenja životne sredine i kulturnog nasleđa, mogu da teško ugroze privredni razvoj i da podriju ekonomske aktivnosti u zajednici dovodeći do oštećenja infrastrukture, kao što su crpne stanice i sistemi za vodu. Opasnost je zaista velika. Jedna od najšokantnijih poplava dogodila se u Segedinu u martu 1879. godine kada je 95% grada uništeno u poplavama. Bilo je potrebno ponovo izgraditi čitav grad Segedin. Na slici ispod može se videti car koji pregleda štetu nakon samo dve nedelje.

Međutim, velika poplava iz 1879. godine bila je dva metra niža od poplave 2006. godine (videti sliku). Iako su naše odbrane bolje, moramo da ostanemo na oprezu i da se pripremimo za najgore. U nastavku na levoj strani prikazana je poplava Segedina iz 2006. godine; u nastavku na desnoj strani prikazana je poplava ledom na Tisi 2017. godine.

Poplave koje izaziva reka Tisa **česte su pretnje za Rumuniju, Slovačku, Mađarsku i Srbiju**. Na osnovu rezultata procene rizika od prirodnih

katastrofa koja je nedavno sprovedena u gorenavedenim državama, poplave predstavljaju **rizik broj 1**. Tisa je najveća pritoka Dunava sa dužinom od 965 km. Ona izvire u Ukrajini, ima pritoke u Slovačkoj, ulazi u Mađarsku, a zatim u Srbiju na jugu da bi se spojila sa Dunavom u Vojvodini u Srbiji. **Velike poplave na ovoj reci očekuju se na svakih pet godina**, što pogađa desetine hiljada ljudi koji žive u blizini reke. Dosadašnja iskustva u pružanju pomoći pokazala su nedostatak prekogranične koordinacije i saradnje, nedostatak standardizovanih procedura odgovora koje treba pratiti. **Najčešći izazovi koje treba unaprediti** generalno su nedostatak blagovremenih informacija o toku vode; nedostatak razmene informacija, posebno GIS podataka za pouzdanu procenu i mapiranje rizika; nedovoljne i nepouzdate informacije uopšteno; nedostatak transnacionalnog sistema za rano upozoravanje i uzbunjivanje; nedostatak pouzdanog sistema za zajedničku hidrološku prognozu itd.

Osnove

Zajednička primena različitih mogućnosti u okviru reagovanja na prirodne katastrofe

Kada je reč o budućim prirodnim katastrofama koje su pojačane efektima klimatskih promena, snabdevanje populacije vodom (evakuisane populacije ili populacije koja nema pijaću vodu kod kuće) imaće sve veći značaj u regionu Centralne Evrope kao što već ima u velikim hitnim slučajevima širom sveta. Opšte karakteristike poplava i prirodnih katastrofa koje izaziva voda je da su populacija i infrastruktura – naročito vodena infrastruktura – pogođene istovremeno. Bez operativne mreže za pijaću vodu, jedinice za potragu i spasavanje koje rade u ugroženim oblastima moraju da obezbede i svoje potrebe za pijaćom vodom, što dovodi do povećanja troškova logistike, veličine jedinica i dodatnog opterećenja za članove.

Jedinice za pročišćenje vode (WP) – naročito one koje nisu državne – suočavaju se sa velikim izazovima u trenutku angažovanja zbog nepoznavanja oblasti i poteškoća u povezivanju sa lokalnim centrima za upravljanje prirodnim katastrofama.

Uopšteno, prilikom reagovanja na prirodnu katastrofu prvo se angažuju jedinice za urbanu potragu i spasavanje (USAR), nakon čega slede drugi kapaciteti za reagovanje, uključujući kasnije WP module. Ipak, u većini slučajeva, WP moduli su odgovorni isključivo za dopremanje pijaće vode za lokalnu populaciju, dok USAR timovi i dalje zavise od pijaće vode koja se za njih transportuje sa daljine. Na taj način, WP moduli traće kapacitete, a USAR moduli traće resurse na nepotrebnu logistiku i troškove.

Postoje brojni presedani kada su USAR i WP moduli aktivirani istovremeno (2010. godine na Haitiju, 2011. godine u Japanu, 2013. godine na Filipinima, 2014. godine u Srbiji i Bosni i Hercegovini), ali nijedan od tih presedana ne pokazuje zajedničko aktiviranje dva modula.

Cilj projekta EUrban Water Aid 2016 je da kroz svoje radionice i sveobuhvatnu vežbu pokaže da su zajednička primena i prikupljanje resursa različitih modula i jedinica za reagovanje na lokaciji opravdani i da služe u korist svih takvih mogućnosti spajanja.

Podrazumeva se i da je takođe moguće identifikovati nekoliko tačaka veze između drugih modula ili jedinica. Sveobuhvatna vežba u okviru projekta

dokazala je da pored modula USAR i WP, jedinice za spasavanje čamcima tokom poplava (engl. Flood Rescue with Boats, FRB) i pumpanje visokog kapaciteta (engl. High Capacity Pumping, HCP) takođe se dobro uklapaju u okvir zajedničke primene kroz deljenje resursa i mogućnosti sa ostatkom snaga za reagovanje.

Jedan značajan zaključak u vezi sa saradnjom jedinica HCP i WP je mogućnost dopremanja sirove vode za pročišćavanje sa daljine, pa u tom slučaju modul WP ne mora da se nalazi u neposrednoj blizini izvora sirove vode (na primer, reka koja plavi), već može da se pridruži zajedničkoj bazi operacija (engl. Base of Operations, BoO) sa drugim jedinicama za reagovanje. Dopremanje sirove vode sa daljine takođe se može primeniti u slučaju neočekivane opasne kontaminacije izvora sirove vode.

Implementacija projekta I.

Metodologija

Metodologija implementacije projekta zasnovana je na prethodnom iskustvu i praksama Partnera u projektu. Grupa za planiranje projekta imala je za cilj da osigura da svi Partneri u projektu i učesnici prođu određenu promenu da bi postigli svoje individualne ciljeve tokom ovog projekta. Odbor projekta je bio odgovoran za organizovanje foruma na kome bi se diskutovalo o zajedničkim i individualnim ciljevima Partnera u projektu i ciljevima učesnika iz države domaćina. Odbor je koordinisao sa menadžerom projekta da bi se osiguralo da ciljevi Partnera budu zastupljeni tokom faze planiranja i implementacije vežbe.

Tri radionice su organizovane u periodu od devet meseci. Aktivnosti u svakoj radionici sprovedene su u radnim grupama (komanda i kontrola, operacije, podrška i logistika), gde su kolege iz Partnera u projektu delile iskustva i saradivale da bi došle do zaključaka o različitim glavnim temama radionica.

Četvrta radionica je održana nakon Sveobuhvatne vežbe i tada su Partneri u projektu razgovarali o svojim iskustvima tokom vežbe. Četvrta radionica je takođe služila kao radionica za validaciju.

Paralelno sa radionicama, sesije planiranja vežbe organizovane su sa zadatkom projektovanja i organizovanja Neformalne vežbe (engl. Table Top Exercise) i Sveobuhvatne vežbe.

Glavni rezultat projekta EUrban Water Aid je Terenski priručnik koji predstavlja najbolje prakse za pročišćavanje vode i hitno snabdevanje vode u saradnji sa timovima za urbanu potragu i spasavanje. Terenski priručnik su pripremili Partneri u projektu nakon Sveobuhvatne vežbe u skladu sa svojim zaključcima, u saradnji sa timovima za reagovanje. Terenski priručnik je završen i potvrđen na četvrtoj, validacionoj radionici.

Implementacija projekta II.

Sažetak radionice

Tokom EUWA projekta održane su četiri radionice koje su oformile kičmu projekta.

Radionica 1

Osnova za saradnju između modula EU CP u hitnim slučajevima

U okviru projekta „EURBAN Water Aid” u Budimpešti u Mađarskoj održana je prva od četiri radionice 7. i 8. marta 2016. godine kojoj su prisustvovali predstavnici iz Mađarske, Slovačke, Hrvatske i Srbije, kao i predstavnik iz Evropske komisije. Nakon uvoda, predstavnik iz Evropske komisije: g. Perojving Senb (Per-Øyvind Semb), referent zadužen za projekat „EURBAN Water Aid”, izrazio je svoje mišljenje da je trenutni projekat sličan veoma uspešnim projektima (npr. „Mura 2015”) i da je važno da se susedne države udruže. Referent je istakao da je mehanizam koji koristimo namenjen za solidarnost i prekograničnu pomoć u Evropskoj uniji, u tri glavne oblasti: prevencija, spremnost i reagovanje. Cilj je da se unapredi kapacitet za reagovanje prilikom prirodnih katastrofa, kroz vežbe, obuke i razmenu stručnjaka. Normalni budžet za civilnu zaštitu je mali jer se pomoć kreće iz jedne države članice ka drugoj, ali se program razmene stručnjaka nedovoljno koristi. G. Saba Harangi (Csaba Haranghy), izvršni direktor Budimpeštanskog vodovoda, naglasio je značaj projekta za Budimpeštanski vodovod i izrazio nadu da će profesionalni kontakti uspostavljeni u okviru ovog projekta trajati još mnogo godina, približavajući države i uspostavljajući saradnju na jednostavniji način u trenutku potrebe.

Nakon plenarnog sastanka učesnici su podeljeni u tri grupe: Radna grupa za komandu i kontrolu; radna grupa za podršku i logistiku; radna grupa za operacije. Program radnih grupa trajao je tokom ostatka dana, kao i drugog dana prve radionice. Metodologija radnih grupa pripremljena je tako da se prolazilo kroz pripremljenu listu pitanja. Pitanja su obuhvatala 10 prethodno pripremljenih pitanja i ad-hok problema koji su se isticali tokom sesija radnih grupa. Korišćen je komparativni pristup uz prisustvo 4 države i 5 organizacija. Cilj učesnika je bio međusobno upoznavanje i upoznavanje njihovih partnerskih organizacija, zakonske, ljudske i tehničke sposobnosti i ograničenja i opseg njihovih iskustava.

Na kraju drugog dana prve radionice učesnici su se sastali na završnom plenarnom sastanku, gde su tri radne grupe predstavile svoje nalaze, uključujući:

- Kontakt osoba na lokaciji, trajno. Kada sve ostalo bude neuspešno, potrebno je da imate plan za nepredviđene slučajeve. To obuhvata kontakt osobu koja govori lokalnim jezikom, koja je trajno na lokaciji i koja se može pozvati 24 časa dnevno 7 dana u nedelji prilikom hitnog slučaja.
- Prekid komunikacije. Standardne mobilne mreže mogu da prekinu sa radom. Potrebni su specijalni telefoni.
- Pisani obrasci sa istom strukturom u svakoj državi, kao poput vozačke dozvole.
- Država domaćin naspram tranzitne države. Tranzitna država takođe može biti veoma važna.
- Komandant incidenta: donosilac odluka na lokaciji.
- Policija za kontrolu pristupa pogođenoj oblasti.
- Haos naspram reda. Mi se nalazimo između haosa i reda u vreme hitnog slučaja. Možemo da postignemo još više, ne samo da stvorimo red, već i iskustvo u izgradnji zajednice. Prirodna katastrofa može da postane trenutak velikog uspeha nacije, moramo da je iskoristimo kao priliku, a ne samo kao pretnju. Uz dobro upravljanje, zajednica, država, region, pa čak i cela Evropska unija mogu da se osvrnu i budu ponosni i da pronađu novu snagu u dobro obavljenom poslu, u obnovljenom osećaju zajednice i partnerstva.

Radionica 2

Predstavljanje kapaciteta modula WP i USAR

Druga radionica održana je u Budimpešti 29. i 30. juna 2016. godine, a domaćin je bio Budimpeštanski vodovod, koji je i predvodio radionicu. Očekivani rezultati su bili:

- Učesnici se upoznaju sa međusobnim modulima i kapacitetima;
- Otkrivaju opcije razvoja i alternative za proširenje kapaciteta;
- Postavljaju se smernice za standardizaciju;
- Dodatni rezultati su beleške sa radionice, sažeti izveštaj (za svaku radnu grupu) i SWOT analize.

Budimpeštanski vodovod je predstavio svoju jedinicu za pročišćavanje vode (WP) i pozvao je učesnike 2. radionice na demonstraciju uživo na Sentandrejskom ostrvu. Mađarski USAR tim predstavio je g. Arpad Keresztesy (Arpad Keresztesy), tehnički rukovodilac projekta EUWA. Beogradski vodovod je takođe predstavio svoje mogućnosti i detaljno opisao

poplave 2014. godine na Balkanu, kao i naučene lekcije, što je dovelo do uspostavljanja efikasnijih timova za reagovanje za pročišćavanje vode. Slovačka je na detaljan način predstavila svoju glavnu sposobnost koja je angažovana za vežbu – jedinice HCP (pumpanje visokog kapaciteta).

Kapetan Vida Sandrone Balog Katalin (Vida Sándorné Balog Katalin), rukovodilac evaluatora za EUWA, predstavio je aspekte evaluacije vežbe EUWA 2016. Evaluacija će podrazumevati sistematsku akviziciju i procenu informacija koju tokom toka vežbe prikuplja evaluacioni tim, koristeći dogovorene metode, za pružanje korisnih povratnih informacija svim učesnicima vežbe/projekta i za uticanje na buduće donošenje odluka u stvarnim situacijama. Svaki partner u projektu mora da dodeli evaluatora tokom preostalog dela projekta EUWA 2016.

Nakon plenarnog sastanka formirane su individualne radne grupe koje su radile tokom ostatka dana i koje su prezentovale svoje zaključke tokom drugog dana, uključujući i SWOT analizu.

Nakon grupnih prezentacija, učesnici su putovali do Sentandrejskog ostrva na demonstraciju uživo mobilnog modula za pročišćavanje vode, koji je predstavio i kojim je upravljao Budimpeštanski vodovod.

Radionica 3

Usklađivanje WP i USAR u toku aktivnosti sa podrškom države domaćina

Radionica 3 je održana 13. i 14. oktobra 2016. godine i predvodio ju je Beogradski vodovod i kanalizacija, a prisustvovali su predstavnici iz Slovačke, Hrvatske, Srbije i Mađarske. Novi predstavnik iz Evropske komisije, naša nova zamena za g. Perojvinga Senba, referenta projekta „EURBAN Water Aid”, referent g. Arja Honormand (Arya Honormand), nažalost nije mogao da se pridruži zbog komplikacija koje su nastale neposredno pred radionicu. Predstavnici Budimpeštanskog vodovoda i Vodovoda iz Košica takođe su bili prisutni, zajedno sa predstavnicima Crvenog krsta iz Mađarske.

Radionica je nastavljena uz opšti pregled tema Radionice 3 i detaljnog izveštaja u okviru prezentacije koju je održao pukovnik Peter Jackovic (Peter Jackovics) (komandant tima Hunor USAR). U svojoj prezentaciji on je naveo ciljeve i očekivane rezultate 3. Radionice:

- Ovo je takođe bio sastanak za planiranje vežbe, prvi od dva takva zakazana sastanka. On je ranije već uspešno sproveden.
- Glavni cilj treće radionice je usklađivanje WP i USAR u toku aktivnosti sa

podrškom države domaćina.

- Očekivani rezultati: Poboljšana usklađenost aktiviranja i rada modula WP i USAR, beleške sa radionice, sažeti izveštaj (za svaku radnu grupu), zajednička kontrolna lista WP-USAR, GIS aplikacija

Ovim je završena plenarna sesija. Nakon plenarnog sastanka učesnici su podeljeni u tri grupe: Radna grupa za komandu i kontrolu; radna grupa za podršku i logistiku; radna grupa za operacije. Program radnih grupa trajao je ostatak dana. Grupne prezentacije bile su zakazane za drugi dan radionice.

Drugog dana glavni događaj je bio organizovani studijski put do fabrike za preradu vode MAKIŠ pored reke Save. Tokom plenarne sesije drugog dana u MAKIŠU, svaka radna grupa je predstavila svoje zaključke i dokumente prezentacije.

Radionica 4

Validaciona radionica

Četvrta i poslednja radionica u okviru projekta održana je u Poreču u Hrvatskoj. U okviru prvog dela radionice radne grupe su obradile lekcije naučene iz vežbe i pripremile nacрте Terenskog priručnika za dopremanje vode u hitnim slučajevima i Preporuke za procedure komande i kontrole, operacija i podrške i logistike. Na osnovu iskustava iz projekta radne grupe su tražile dodatne mogućnosti za povezivanje i integracije. Odbor za finalizaciju (ad-hok telo koje su formirali rukovodioci tri radne grupe) finalizirao je Terenski priručnik i Preporuke. U okviru plenarnog dela radionice predstavljeni su finalizirani Terenski priručnik za dopremanje vode u hitnim slučajevima i Preporuke za procedure koje su učesnici radionice usvojili.

Implementacija projekta III.

TTE

Pre Sveobuhvatne vežbe organizovana je manja vežba u zatvorenom prostoru u gradu Njiređhazi u Mađarskoj tokom koje je simulirana situacija poplava slična onoj tokom Sveobuhvatne vežbe. U ovoj neformalnoj vežbi učestvovali su članovi iz jedinica partnera u projektu za spasavanje i učesnici iz modula za pročišćavanje vode, kao i tim civilne zaštite EU, dok su i nacionalne kontakt osobe morale da sudeluju. Ova neformalna vežba simulirala je aktiviranje mehanizma civilne zaštite EU, modula za uzbunjivanje i mobilizaciju i jedinica za spasavanje koje nude države učesnice i prikazano je njihovo aktiviranje i njihove aktivnosti u pogođenoj oblasti.

Tokom neformalne vežbe učesnici iz timova za reagovanje bili su podeljeni u dve grupe: Službenici i timovi za vezu (koje predvode lideri timova). Fizički razdvojeni jedni od drugih, timovi su simulirali situaciju pristizanja na lokaciju: Službenici za vezu iz mađarskih timova bili su deo lokalnog organa za upravljanje hitnim slučajevima, dok su službenici za vezu iz stranih jedinica za reagovanje bili prisutni u centru za koordinaciju operacija na lokaciji.

Testirane su procedure organizacija učesnica (uzbunjivanje, mobilizacija, putovanje, prelazak granice, podrška države domaćina, komanda i kontrola, demobilizacija), kao i razvijena aplikacija geo-informacionog sistema i njene alatke za analizu i sistemi za komunikaciju. Aplikaciju geo-informacionog sistema obezbedila je Nacionalna glavna uprava za upravljanje prirodnim katastrofama u Mađarskoj i koristili su je učesnici vežbe za biranje lokacija na osnovu postojećih rizika, kao i za planiranje angažovanja. Neformalna vežba je takođe poslužila za testiranje postojećih uslova sistema za uzbunjivanje i mobilizaciju.

Implementacija projekta IV.

Sveobuhvatna vežba

Ha vrhuncu projekta EUrban Water Aid, uz učestvovanje različitih jedinica i organizacija iz 4 država partnera, u Mađarskoj je od 4. do 6. aprila 2017. održana vežba kojom se simulirala poplava velikih razmera. Osim pet partnera u projektu, u vežbi su učestvovali Uprava za upravljanje prirodnim katastrofama županije Sabolč-Satmar-Bereg (Szabolcs-Szatmár-Bereg), Uprava za upravljanje vodom u regionu gornjeg toka Tise, Tim za spasavanje iz Njiređhaze (Nyír) i Crveni krst Mađarske.

Domaćini vežbe sa fokusom na zaštitu od štete izazvane poplavom bili su selo Sabolsveresmart (Szabolcsveresmart) i jezero Rekozi (Rétközi-tó). Osim timova za reagovanje u slučaju poplava, prisutni su bili instruktori, evaluatori, igrači koji su igrali svoje uloge u timu, kontrolori vežbe i osoblje za podršku tako da je ukupno bilo više od 300 učesnika. Vežba se sastojala od različitih tehnika reagovanja na poplavu, uključujući spasavanje na vodi, pumpanje vode, pročišćavanje vode i zadržavanje poplava.

Na osnovu scenarija vežbe, zbog velike poplave koja stiže iz Ukrajine i značajne količine padavina, brana je pukla i naselje je bio poplavljeno. Snage i resursi lokalnih stručnjaka zahtevali su međunarodnu pomoć. Instalacije koje su podražavale ulice i zgrade postavljene su na jezeru, iz kojih su timovi morali da spasavaju žrtve, životinje i svojinu. Pored spasilačkih timova, glumci koji su igrali uloge žrtava prirodne katastrofe učinili su vežbu realističnijom.

FSE

Fotografije

Project Dictionary

As part of the communication tasks of the Project, a special, custom dictionary was also created. An easy to handle dictionary containing more than 100 selected, water purification and search and rescue related words in all the four languages of the Partners (Hungarian, Slovak, Serbian, Croatian) plus English is a great, useful and output of the Project. The Dictionary covers words and expressions from hydraulic head to indemnification as well as from OSOCC to technical rescue.

The hundred some words of the Dictionary were jointly selected by the five Project Partners and are organised by topics like Conditions and Deployment of Operation, Vehicles, Equipments-Tools, Storage-Distribution, Materials, Operation, Quality Assurance, Environmental Protection and Operations.

The Project Dictionary was distributed among the Project Partners and the VIP guests of the Full Scale Exercise in April, 2017 in Szabolcsveresmart, Hungary.

Komunikacija

a. Konferencija na visokom nivou

Trećeg dana Sveobuhvatne vežbe nakon zvaničnog događaja zatvaranja, u Sabolsveresmartu u Mađarskoj je održana konferencija Hot Wash Up. Konferencija je pružila priliku svim organizacijama učesnicama da se predstave i podele svoja iskustva o Sveobuhvatnoj vežbi i o tome kako su protekli dani zadovoljili njihova očekivanja kada je reč o događaju. Jezik konferencije je bio engleski, a konferenciju je sproveo Budimpeštanski vodovod.

b. Dan informisanja javnosti

Finale Takmičenja za učenike je održano kao deo Dana informisanja javnosti i Foruma stanovnika.

Nakon finala je usledio Forum, dodatna prezentacija i diskusija za zainteresovane stanovnike Sabolsveresmartu i naselja u blizini. Forum je posetilo oko 100 do 150 osoba. U okviru prezentacije, predstavljeni su Sveobuhvatna vežba i Projekat za zainteresovane stanovnike i njima je ukazano na značaj vežbe. Forum je takođe sadržao sažetak pomoću kog su lokalni predstavnici iz Organa za upravljanje prirodnim katastrofama osvežili svest i znanje stanovništva o civilnoj zaštiti i odbrani od poplava.

c. Takmičenje za učenike

U sklopu paketa zadatka komunikacije u Projektu, BWW i NDGDM su organizovali 3 runde Takmičenja za učenike osnovne škole u Sabolsveresmartu i okolnim naseljima. Učenici su bili podeljeni u dve starosne grupe, odnosno u grupe 3. i 4. razred i 5. i 6. razred, sa 80, odnosno 61 učesnikom. Teme koje su bile pokrivene Takmičenjem za učenike bile su pijaća voda, zaštita vode, upravljanje prirodnim katastrofama i zaštita životne sredine. Nagrade za najbolje učenike bile su knjiga i sportski vaučeri, foto-aparati i tableti. Škole koje su učestvovala takođe su dobile vaučere za knjige kako bi pokrenule svoje učenike da učestvuju.

d. Veb-sajt projekta

Od početka implementacije Projekta veb-sajt EUrban Water Aid je dostupan na adresi <https://www.euwa2016.org/> sa svim relevantnim informacija o Projektu, Partnerima u projektu i događajima koji se odvijaju tokom implementacije Projekta. Fotografije, medijski sadržaj, članci i dokumenti iz radionica takođe su dostupni za preuzimanje sa veb-sajta. Veb-sajt će ostati dostupan najmanje šest meseci nakon zatvaranja Projekta.

SAŽETAK EUWA Terenskog priručnika

Terenski priručnik za snabdevanje vode u hitnim slučajevima je jedan od ključnih rezultata celokupnog projekta EUrbn Water Aid. Njegov naslov je veoma dugačak „**Terenski priručnik za dopremanje vode u hitnim slučajevima i Preporuke za procedure komande i kontrole, operacija i podrške i logistike**”.

Terenski priručnik je deo radnog paketa pod nazivom „Okvir za saradnju između WASH i civilne zaštite u hitnim slučajevima” čiji je cilj identifikacija mogućih tačaka za povezivanje između aktivnosti urbane potrage i spasavanja (USAR), pumpanja visokog kapaciteta (HCP) i pročišćavanja vode za piće u hitnim slučajevima (WP) u cilju poboljšanja saradnje, rešavanja problema i pronalaženja rešenja za efikasnu kombinovanu primenu ovih modula. O ovim mogućnostima za rešenja razgovaralo se tokom četiri radionice koje su predstavljale kičmu projekta EUrbn Water Aid. Preporuke su prikupljene i objavljene u obliku Terenskog priručnika i takođe kao deo Završnog izveštaja.

Najznačajniji aspekti u Terenskom priručniku su:

- Terenski priručnik sadrži procenu aktuelnih zakona o poplavama i snabdevanju vode u odgovarajućim državama i predloge za njihovu standardizaciju i usklađivanje. Ustanovili smo da su zakoni država učesnica u našem polju uglavnom usklađeni sa zakonima EU, sa izuzetkom Srbije (još uvek nije država EU). Tokom Validacione radionice poredili smo države učesnice i pronašli smo razlike (posebno po pitanju Srbije), zabeležili smo ih u Terenskom priručniku, sa predlozima za standardizaciju i usklađivanje.
- Terenski priručnik je takođe knjiga sa preporukama koja sadrži rešenja od operativnih i logističkih aspekata do problema na koje se nailazi tokom vežbe na teren
- Četvrta „Validaciona” radionica u Poreču u Hrvatskoj bila je namenjena za sklapanje, finalizaciju i odobravanje Terenskog priručnika. Tokom radionice rukovodilac tima evaluatora predstavio je izveštaj o njihovim zaključcima tokom vežbe. Terenski priručnik sadrži poboljšanja koja su identifikovali evaluatori.